

Amíg a kép válaszolni kezd...

Látogatóban Kaippel Emíliánál

Amikor először találkoztunk, a lényéből áradó napfényes derű keltette fel a figyelmem. A képei, amelyeket különböző kiállításokon megismerhettem, hasonlóak: a színek és formák harmóniája, a kompozíciók átgondoltsága nem hagyja közömbösen a szemlélődő látogatót. Ugyanilyen a budakeszi lakás is, ahol a varázslatosan szép, virágoktól pompázó kertben, üdítő tea mellett beszélgetünk.

Nézem a képeket: kidolgozott, remek portrék, egészen valószínűtlenül árnyalt, a képkeretet szétfelező virágkompozíciók, nosztalgiai ébresztő tájak. Sziklák, cédrusok, a sokarcú tenger, s a gyerekkort idéző alpokaljai erdők: közöttük a kőszegi emlékfoszlányokat láttató legutóbbi alkotás, az 1956 őszén, házuk közelében menekülő emberek kálváriáját felidéző olajfestmény. Ahogy kibontakozik előttem az élettörténete, az az érzésem támad, hogy a legtöbb képe témájának gyerekkori élmény az indíttatása.

Kaippel Emília Szombathely közelében, Apátiban, az Apponyi grófok Gyöngyös parti arborétumának szomszédságában élte különleges, mesevilág-szerű kislánykorát. Elsőként édesanyja tanította rajzolni, aki maga is művész-tanár. Az anyai ági rokonság, a *Trautmannok*, híres kézművesek, építészek leszármazottai. *Altomonte* művésznéven a család korábbi korokhoz kötődő festőművészekkel is büszkélkedhet, akiknek a soproni Szent Miklós-templom oltárképe és burgenlandi templomok különleges színkeverésű szentképei őrzik kezük nyomát. De főúri szalonokat is díszítenek alkotásaik: a bibliai témát feldolgozó „Zsuzsánna és a vénék” című festmény, amely Martin *Altomonte* munkája, máig a bécsi Belvedere egyik féltve őrzött kincse.

Az apai, a burgenlandi *Kaippel-Huszi-Magyarri*-ág vállalkozó szellemű, sikeres iparosokból állt. A család összetétele visszatükrözi azt az etnikai sokszínűséget, amelyet a földrajzi táj osztrák-szlóven-horvát-magyar együttélése jelentett.

Az eszmélő gyerekkor meglehetősen viszontagságos, ám végül mégis szerencsés. Emike Budapesten a Rotschild Szalonban női szabó tanonc lett, majd a textiles szakma tanára. Ezekben az években csatlakozhatott a *Dési Huber István Képzőművészeti Körhöz*, és a *Független Magyar Szalonhoz* is. Mesterei ekkor: *Bernáth Aurél*, *Barcsay Jenő*, *Fenyő Andor Endre*, mentora pedig mindvégig *Udvardi Erzsébet* volt. Ő

nemcsak táj- és természetszerete képi megformálásához látta el hasznos tanácsokkal, hanem barátokká is lettek. Kaippel Emília a Pécsi Tudományegyetemen szerzett művész-tanár diplomát: ahol *Keserű Ilona* volt a legfőbb mestere.

Emi néni – ahogy diákjai húsz éven keresztül a *magyarországi szerb-horvát*, majd az intézmény szétválása után, a *magyarországi horvátok budapesti oktatási intézményében* szólították – boldogan tanította a rajz- és műalkotások elemzése című tantárgyat. Egészen nyugdíjas koráig ő ismertette meg tanítványaival a

vizuális kultúra sokszínűségét, a képi ábrázolás fortélyait, és segített elmélyülni nekik a művészettörténet alapismereteiben. E tantárgy keretében Horvátország művészettörténeti értékeit is megismertette velük.

A beszélgetés során számomra világossá válik, hogy a szerény, önmagát ma is folyamatosan továbbképző alkotóra milyen nagy hatással vannak a reneszánsz nagy művészei és a XIX. század impresszionistái újfajta, természetközeli látásmódja. Ahogy mondja is, alkotókedve nyugdíjas éveiben tért vissza, és vett új lendületet. A családban őrzött mesterségbeli hagyományokra maga is támaszkodik, ám mindmáig szívesen kísérletez új eljárásokkal. Természetábrázolása, valamint a színkeverésnek az a boszorkánykonyhája, amely kompozícióit jellemzi, már sok elismerést hozott számára.

2012-ben a Magyar Mezőgazdasági Múzeum által meghirdetett a „Víz – csak tiszta forrásból” témájú nemzetközi festészeti pályázaton az „Őszi fények a Balatonon” című alkotását Ezüst oklevéllel jutalmazták, s bemutatták be a *Prokopp Mária* művészettörténetész irányításával rendezett budapesti Nemzetközi Festészeti Kiállításon. 2013-ban a múzeum egy hasonló pályázatot hirdetett, amely ezúttal a „Tűz” témáját állította a középpontba. Kaippel Emília „A lángoló Nap” című aranyoztaikját szintén Ezüst oklevéllel díjazták, és a Nemzetközi Festészeti Kiállításon ekkor ismét nagy sikert aratott.

Rendszeresen kiállít a Keszi-Art Képzőművészeti Kör csoportos kiállításain, magas színvonalú festői kultúrája és széles körű mesterségbeli tudása sok örömet jelentenek a tárlatlátogatóknak.

A „Kőszegi emlékeim 1956-ról” című festmény, mely legutóbbi munkája, arra a kérdésre válaszol: hogyan találkozott egy gyereklány a legszűkebb környeze-

téhez, Apátihoz kötődő '56-os eseményekkel, s miként őrzi a sorstragédiát személyes emlékei között. A festményen egy látszólag nyugodt erdős vidék látható, amelyen azonban nyomot hagytak az idők viharai. A távoli őrtorony azt is jelzi, hogy a közelben országhatár húzódik. Emberek csoportja halad az erdő mélye felé, a ruházatukról ítélve inkább városiak lehetnek. Tartásuk elszánt, lépteik sietősek. Talán egy család, esetleg csak ismerősök. Mindössze néhány könnyű csomag: hátizsák, kisbőrönd, batyu, amit magukkal visznek. Az alakok szinte beleolvadnak a tájba. Mégis, ami feltűnik: a fiú kabátján megkopott, vékony, piros-fehér-zöld karszalag. Magyarországról menekülnek...! Beszédesek a kép fényei is: az idő-dimenziók, a lélekállapot, a jövőtől való bizonytalanság visszatükröződései. A kép – amelyen még teljesen frissek az ecsetnyomok – magával sodor: a gyötrellemmel teli választás reményét üzeni: élni kell!

Élni, küzdeni, alkotni, tanítani, művészeti értéket megismertetni és megszerettetni. Úgy tűnik nekem, ez a mentalitás jelen van és tovább hagyományozódott a családban is. Emike fia, *Lévai László* a Fesztiválenekar nagybőgőseként járja a világot, lánya pedig, *Lévai Mária* hárfaművész, koncertek szólistája és hangszerének tanára.

Kérdezem vendéglátómat, mikor érzi úgy, hogy egy mű elkészült, hiszen látom, témául mindig csak azt választja, ami a lényét megérintette. „Egy képet addig festek, amíg válaszol nekem, amíg nem képes azt az érzést tolmácsolni, amit szerettem volna megörökíteni.”

Soósne Kaippel Emília az Alpokalján egykor megélt harmóniát, és az alkotás örömét – sok nehéz és küzdelmes esztendő után – a budai erdők tövében, Budakeszin találta meg újra.

Kishegyi Viktória

Kishegyi emlékeim 1956-ról (70x70, olaj, préselt lemez, 2016)

A művész színes képei a belső borítónkon láthatók.